

2. Каримов И.А. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт қафолатлари”. Т. Ўзбекистон – 1997.
3. Каримов И.А. “Юксак маънавият энгилмас куч”. Т. Маънавият – 2008.
4. Шер А. Ахлоқшунослик. (Маърузалар матни) – Т., 2000.
5. Шермухаммедов С., Очилдиев А. Маданият ва свилизация. Янги аср авлоди – 2001.
6. Эргашев И. Сиёсат фалсафаси. – Т., Академия. 2004.
7. Каримов И.А. Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболнинг асосий тамойиллари. Тошкент, Ўзбекистон, 1995, -Б. 46
8. Каримов И. А. Миллий истиқлол мафқураси-халқ эътиқоди ва буюк келажакка ишончдир. “Фидокор” газетаси мухбири саволларига жавоблар-Т; «Ўзбекистон», 2000 йил, 40 бет.
9. Очилдиев А. Глобаллашув ва мафқуравий жараёнлар. - Тошкент: “Мухаррир” нашриёти, 2009. - 64 бет.
10. Авлоний А. Туркий гулистон ёхуд ахлоқ. 47 бет(<http://www.ferlibrary.uz>)
11. Патрик Ж.Бюконен, Фарбнинг ҳалокати. (Ziyo.com)
12. Маънавият: асосий тушунчалар луғати – Тошкент, “Ўзбекистон Файласуфлари миллий жамияти” нашриёти. 2009. 957 – бет.
13. Саифназаров И. Маънавий барқарорлик ва сиёсий маданият. – Т., Шарқ, 2001.
14. Питер Ҳопкирк: Катта ўйин. Икки империя тўқнашуви. – Т., 2022. Asaxiy books.
15. Daron Ajemo‘g‘li, Jeym A. Robinson: Mamlakatlar tanazzuli sabablari: qudrat, farovonlik va kambag‘allik manbalari. – Т., 2022. Asaxiy books.
16. G.G‘affarova. F.A.Ibroximov. Jamiyatning axborotlashuvi va mafkuraviy immunitet. O‘quv qo‘llanma. Chirchiq – 2023.

Axborot manbalari:

1. www.cspu.uz
2. www.pedagog.uz
3. Asaxiy books.
4. Ziyo.com
5. www.manaviyat.gov.uz
6. <https://www.gazeta.uz>
7. <http://kh-davron.uz/kutubxona/uzb>
8. <http://regulation.gov.uz>
9. <https://books.uz>
10. www.zamonaviy.com
11. diss.natlib.uz
12. lex.uz

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlar bo‘yicha prorektor

D.B. Axmadjanov

_____ 2024-yil

MADANIYATLAR TARIXI
FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)

Kunduzgi 4-kurs

Bilim sohasi:	100 000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110 000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60112100 – Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

№	Mashg‘ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr	
			8	Ajratilgan kredit
1	Ma’ruza	26	26	
2	Seminar	52	52	
3	Kurs ishi	-	-	
4	Mustaqil ta’lim	78	78	6
5	Jami auditoriya soati	78	78	
6	Umumiy soat	156	156	

CHIRCHIQ- 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (Sillabusi) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024-yil "27 06" dagi 19-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

G.G'.G'affarova CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrası professori, f.f.d.

N.M.Koshanova CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrası v.v.b dotsenti

Taqrizchilar:

O.N.Nosirov TIPI "Ijtimoiy fanlar" kafedrası t.f.n.,dotsenti

N.A.Nazarov CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrası professori, f.f.d.

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024-yil "26" 06" dagi 12-sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

 R.A.Ikramov

O'quv dasturi (sillabus) Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasining 2024-yil "22 06" dagi 24 - sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

G.G'.G'affarova

Fan/modul kodi World hist 4246	O'quv yili 2024-2025	Semestr 8	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi tanlov	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
	Fanning nomi	Audiotoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama
1	Madaniyatlar tarixi	78 soat	78 soat	156 soat

1.O'quv fanini o'qitish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

“Madaniyatlar tarixi” fani talabalarda madaniyatning tarixiy-tadrijiy taraqqiyot yo'li, insoniyat madaniy rivojlanishining turli tarixiy davrlardagi o'ziga xos xususiyatlari, xususan, qadimgi Sharq madaniyati: Misr, Mesopotamiya, Xitoy, Hindiston, o'rta asrlar Rennessans davri madaniyati, yangi va eng yangi davrdagi yuksalishlar va ziddiyatlarga boy madaniyat tarixi bo'yicha yangi bilimlar hosil qilishga xizmat qiladi.

2. “Madaniyatlar tarixi” fanining maqsad va vazifalari.

Fanni o'qitishdan maqsad – madaniyat to'g'risidagi ilmiy-nazariy qarashlar mazmuni, qadimgi davrdan to hozirgi kungacha yer yuzidagi madaniy taraqqiyot, madaniyatning turli davrlarda rivojlanish bosqichlari, svilizatsiya va uning turli ko'rinishlari, madaniyat shakllari: siyosiy, iqtisodiy, estetik, axloqiy madaniyat, madaniyatning tabiat, jamiyat, shaxs bilan o'zaro bog'liqligi, xususida talabalarda bilim va ko'nikmalarni hosil qilishdan iborat.

Fanni o'qitishning vazifasi – talabalarga o'tmishdagi madaniy yutuqlarni yanada teranroq anglatish asosida madaniyat taraqqiyotini ta'minlashning oqilona yo'llarini topish bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, mustaqillik sharoitida o'zbek madaniyati erishgan yutuqlar, Yangi O'zbekiston sharoitida madaniy hayotimizda sodir bo'layotgan ijobiy o'zgarishlarni chuqur tahlil qilish, ularning mamlakatimiz taraqqiyotini ta'minlash va komil insonni tarbiyalashdagi o'rni va ahamiyatini ko'rsatib berish, talabalarda ertangi kunga ishonch tuyg'usini tarbiyalashga mustahkam zamin yaratishdan iborat.

3. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII- semestr		
1	“Madaniyatlar tarixi” fanining predmeti, maqsad vazifalari va ijtimoiy ahamiyati. Madaniyat tushunchasi va madaniyat to‘g‘risidagi ilmiy-nazariy qarashlar	2
2	Ekologik madaniyat. Turli tarixiy davrlarda inson-tabiati-jamiyat munosabatlari.Global ekologik muammolar tasnifi	2
3	Madaniyat va jamiyat. Ijtimoiy global muammolar va ularning yechimiga oid qarashlar	2
4	Madaniyat va sivilizatsiya. Sivilizatsiyalar tarixi va ahamiyati. Qadimgi davrda Misr, Mesopatamiya, Xitoy, Hindiston madaniyati	2
5	Qadimgi davr Yevropa madaniyati: Yunoniston va Rim	2
6	Arab xalifaligi va uyg‘onish davri madaniy taraqqiyoti	2
7	Amir Temur va temuriylar davri madaniyati	2
8	Yangi davr madaniyati. XX-XXI asr G‘arb va Sharq madaniyati ijobiy tomonlari tahlili.	2
9	Shaxs kamoli va madaniyatning o‘zaro aloqadorligi. Madaniyatning asosiy sohalari. Siyosiy va huquqiy madaniyat	2
10	Iqtisodiy madaniyat. Yangi O‘zbekiston sharoitida iqtisodiy madaniyatni yuksaltirish masalalari	2
11	Axloqiy madaniyat. Noosfera. Etosfera.Yoshlarning axloqiy madaniyatini himoya qilish siyosatining zarurati	2
12	Estetik madaniyat. Go‘zallik indstriyasi. Estetikada me‘yor masalasi	2
13	Fan va din mutanosibligi. Zamonaviy jamiyatda ilmiy va diniy bilimlar birligini ta‘minlash zarurati. Globallashuv sharoitida madaniyat rivojlanishining o‘ziga xos xususiyatlari	2
Jami:		26

Maruza mashg'ulotlari innovatsion pedagogik texnologiyalarga asoslanib interfaol metodlar, “Keys-stadi”, “Blits so‘rov”, “Nima uchun” kabilar usullardan foydalanib multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlarga o‘qitiladi.

4. Seminar mashg'ulotlari mavzusi

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII semester		
1	“Madaniyatlar tarixi” fanining predmeti, maqsad vazifalari va	2

	ijtimoiy ahamiyati. Madaniyat tushunchasi. Madaniyat to'g'risidagi ilmiy-nazariy qarashlar	
2	Ekologik madaniyat. Turli tarixiy davrlarda inson-tabiat-jamiyat munosablari.	2
3	Global ekologik muammolar	2
4	Madaniyat va jamiyat. Ijtimoiy global muammolar va ularning yechimiga oid qarashlar	2
5	Madaniyat va sivilizatsiya. Insoniyat tarixidagi sivilizatsiyalarning tasniflanishi	2
5	Qadimgi davrda Misr, Mesopatamiya sivilizatsiyalari	2
6	Qadimgi davrda Xitoy, Hindiston madaniyati	2
7	Qadimgi davr Yevropa madaniyati: Yunoniston va Rim	2
8	O'rta asrlarda Arab sivilizatsiyasi	2
9	Markaziy Osiyo uyg'onish davri allomalari	2
10	Amir Temur va temuriylar davri madaniyati	2
11	Yangi davr madaniyati	2
12	XX-XXI asr G'arb va Sharq madaniyati ijobiy tomonlari tahlili	2
13	Shaxs kamoli va madaniyatning o'zaro aloqadorligi	2
14	Madaniyatning asosiy sohalari.	2
15	Siyosiy madaniyatning ijtimoiy-tarixiy tabiati	2
16	Huquqiy madaniyat	2
17	Iqtisodiy madaniyat. Yangi O'zbekiston sharoitida iqtisodiy madaniyatni yuksaltirish masalasi	2
18	Zamonaviy jamiyatda intellektual madaniyat rivoji	2
19	Axloqiy madaniyat. Noosfera. Etosfera.	2
20	Yoshlarning axloqiy madaniyatini himoya qilish siyosatining zarurati.	2
21	Estetik madaniyat. Go'zallik indstriyasi. Estetikada me'yor masalasi.	2
22	Madaniyat rivojlanishini boshqarishning ijtimoiy-tarixiy tabiati	2
23	Fan va din mutanosibliigi. Ilmiy va diniy bilimlar birligini ta'minlash.	2
24	Madaniy rivojlanishini boshqarishning strukturasi va madaniy qadriyatlarni tarqatish tizimi	2
25	Globallashuv sharoitida madaniyat rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari	2
26	Zamonaviy jamiyatda madaniyat taraqqiyoti: muammo va istiqbollari	2
Jami:		52

Talabalar fanni puxta o'zlashtirishi uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o'zlashtirishda darslik,

o'quv va metodik qo'llanmalar, tarqatma materiallar, elektron materiallardan foydalaniladi. Ma'ruza, amaliy mashg'ulot mavzulariga mos ravishda ilg'or pedagogik texnologiyalar tanlanadi. Fanni o'qitishda "Tarmoqlar", "Aqliy hujum", "Bumerang", "Yelpig'ich", "Tarozi", «Klaster», «Venn halqachalari», "Olti qalpoq" kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio-, video-, kompyuter texnikasidan foydalaniladi.

5. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Yakka mualliflikda mamlakatimizda ekologik madaniyatni rivojlantirish bo'yicha loyiha tayyorlash.	20
2.	Axloqiy madaniyat borasidagi milliy va umuminsoniy muammolarni jadvalli ko'rinishda tahlil qilish	10
3.	XXI asr dolzarb madaniy muammolarini o'rganish.	10
4.	Markaziy Osiyo Rennessans davrining 10 nafar allomasi ilmiy merosini tahlil qilishi lozim.)	13
5.	Yangi davr mutaffakkirlari, jadidlarning madaniyatimiz tarixidagi rolini ochib berish.	15
6.	Islom sivilizatsiya markazi haqida esse yozish.	10
	Jami:	78

6. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettirish, o'rganilayotgan mavzular haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, mustaqil, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni lozim darajada bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018-yil 26-sentyabrdagi 3069-son bilan ro'yxatdan o'tkazilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi" nizomga muvofiq ishlab chiqildi.

1	2
Baholash usullari	Yozma ishlar, og'zaki so'rov, ko'rgazmalar
Baholash mezonlari	<p>5- "a'lo"</p> <ul style="list-style-type: none"> - xulosa va qaror qabul qilish; -ijodiy fikrlay olish; - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish
	<p>4- "yaxshi"</p> <ul style="list-style-type: none"> - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>3- "qoniqarli"</p> <ul style="list-style-type: none"> -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>2- "qoniqarsiz"</p> <ul style="list-style-type: none"> -aniq tasavvurga ega emaslik, bilmaslik.

Asosiy adabiyotlar:

1. Sh.Ergashev. Qadimgi sivilizatsiyalar.Toshkent. "O'zbekiston", 2016.- B.360
2. M.Абдуллаев, Э.Умаров, А.Очилдиев, А.Йулдошев, А.Абдуллаев. Маданият асослари. (қўлланма) Тошкент. "Турон-Иқбол" нашриёти, 2006.
3. Sh. Abdullayev, N.Valiyeva. Madaniyat va din. O'quv qo'llanma 2016.
4. М.Абдурахмонов, Н.Рахмонов. Маданиятшунослик (бакалаврият учун дарслик). Тошкент – 2008.
5. А. Очилдиев. Маданият фалсафаси.Тошкент. "Муҳаррир"2010.- Б.112.
6. В.М. Соловьёв. Культурология.Москва. "Берлин", 2019. - С.610. 216

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажегимизни мард ва олижаноб халкимиз билан бирга қураимиз "Ўзбекистон",2017.